

Minulosť a súčasnosť Východnej

Najväčšia obec v okrese rozlohou aj počtom obyvateľov. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1269. V obci žije 2.300 obyvateľov a rozloha katastra je 19.350ha. K materskej obci patria časti Železničná stanica, Svarín, Čierny Váh a Tri studničky.

Katastrálne územie sa delí na severnú a južnú časť. V severnej časti siaha až na vrchol Kriváňa. Hranice jej južnej časti sa rozprestierajú na západe od Čiernej doliny cez Sokoly do osady Svarín, ďalej prebieha k Malému a Veľkému Boku. V južnej časti lemujú zadnú Hoľu, Oravcovú, Kolesárovú, Priehybu a Veľkú Vápenicu. Na východnej časti pokračuje cez Pánsku Hoľu, osadu Čierny Váh a končí nad železničnou stanicou vo Východnej. Celý kataster oplýva mnohými prírodnými scenériami, ale tiež vzácnymi historickými, kultúrnymi a technickými objektmi.

V obci sa nachádza najvyššie položená a najväčšia prečerpávacia vodná elektrárňa na Slovensku Čierny Váh.

Východná je známa tradičným celoslovenským medzinárodným folklórnym festivalom, ktorý sa v obci koná pravidelne prvý júlový víkend v majestátnom prírodnom amfiteátri.

Kapacita amfiteátra je 8.000 miest a v priebehu roka sa tu uskutočňuje niekoľko kultúrno-spoločenských a športových podujatí. Takto obec navštívi ročne v priemere 30.000 ľudí.

V priebehu roka si tu môžu záujemcovia prezrieť stálu expozíciu drevených plastík, ktoré každoročne pribúdajú od rezbárov z celého Slovenska.

Pohľad z 28 metrov vysokej vyhliadkovej veže „Májka“ stojí za to. V obci je miestne múzeum Východnianska izba a množstvo ubytovacích miest v rekreačných zariadeniach alebo v súkromí.

Centrum obce tvorí miestny parčík, hlavné budovy správy obce a religiózna architektúra. Evanjelický kostol je z roku 1927, autorom je známy architekt Milan Michal Harminc. Využil prvky romantizmu, moderny, lomené okná, ihlanovú vežu. Vyriešil presvetlenie budovy prírodným svetlom bez potreby umelo svietiť. Oltár zdobí maľba ukrižovaného Ježiša od Karola Prunyiho. Gotický rímskokatolícky kostol Sv. Štefana pochádza z 15. storočia.

Pamätník obetiam prvej a druhej svetovej vojny sa nachádza v parčíku oproti obecnému úradu v blízkosti evanjelického domu a evanjelického kostola.

V obci sídli niekoľko významných podnikateľských subjektov, medzi ktoré patrí Pozemkové spoločenstvo Bývalých urbarialistov obce Východná, Poľnohospodárske družstvo Východná, Verejnoprospešné služby obce Východná.

Obec vydáva svoje noviny, ktoré doručuje do každej domácnosti a má zriadený televízny káblový rozvod.

V športovej oblasti pôsobí Telovýchovná jednota Východná, ktorá rozvíja svoje aktivity v oblasti futbalu, stolného tenisu, motokrosu, bežeckého lyžovania a v zimnom období zabezpečuje kvalitné bežecké dráhy. V obci je vybudovaný lyžiarsky vleč.

Obyvatelia Východnej sú hrdí na slávnych predkov a dejateľov: prvá slovenská profesionálna herečka Zlata Hajdúková, Anička z filmového spracovania Jánošíka stvárneného Paľom Bielikom. Michal Tillner – akademický maliar - pochádzal zo starého habánskeho rodu, v rokoch 1910 - 37 prešiel zväčša pešo veľkú časť Európy, dostal sa až do Strednej Ázie a do severnej Afriky. Venoval sa hlavne krajine. Z Východnej pochádza národovec Samo Bohdan Hroboň, historik Peter Ratkoš, spracovateľ raných dejín Slovenska, básnik Ján Brezina, folklórista a herec Jozef Majerčík, maliar a sochár Ján Šípka. Evanjelický farár Michal Lučanský sa zaslúžil o výstavbu súčasného evanjelického kostola, ev. a. v. farár Pavel Tomko bol aj básnik a publicista, rímsko-katolícky farár Ján Kováč, básnik a prekladateľ.

Obec má bohatú spolkovú činnosť, o ktorú sa starajú: Folklórna skupina Kriváň, Poľovnícke združenia Grúň a Kamenistá, Jednota dôchodcov, Matica slovenská, Dobrovoľný hasičský zbor.

V obci sa nachádzajú aj výchovno-vzdelávacie inštitúcie základná škola a materská škola. Zrekonštruované dopravné ihrisko v areáli materskej školy je dejiskom projektu *Tisíc krokov bez nehody*. Základná škola rozvíja aj športové aktivity v miestnej telocvični a na športoviskách v areáli ZŠ, kde sú tenisové, hokejové a multifunkčné ihriská.

Obec Východná rozvíja svoje partnerstvá aj v zahraničí, a to v Taliansku s mestom MONTE MIGNAIO a v Rumunsku s mestom NADLAK.

4.5.22 Východná

V rámci každoročného organizovania kultúrnych a športových podujatí sa v roku 2023 uskutočnil 68. ročník *Folklórneho festivalu Východná*, 35. ročník cestného behu *Podtatranská pätnástka*, 14. ročník celoslovenských *ovčiarskych slávností „Ovenálie“*.

Východná svoj rozvoj stavia na pilieroch ekonomika, bývanie, práca. Je tu vzdelaná strojársko-technická pracovná sila. V budúcnosti je potrebné podporovať malých gazdov. Urbár ponúka sezónne práce pre miestnych občanov, ale aj cezpoľných. Miestne družstvo zamestnáva aj zahraničných pracovníkov.

Východná v roku 2030

Východná je krásna obec s tradičnou ľudovou architektúrou a vybavenou základnou infraštruktúrou, poskytujúcou potrebný štandard. Chotár obce ponúka množstvo prírodných krás a možností na kultúru, šport a turistiku. Ľudia tu radi bývajú a návštevníci sa radi vracajú. Mladí ľudia chcú napredovať. Rozvíja sa tu ekologické farmárstvo, poľnohospodárstvo, vzniká priemyselná zóna s malou výrobnou firmou. Pekné prírodné prostredie a dobré služby lákajú čoraz viac turistov.

Stratégia pre dosiahnutie vízie obce

Občania obce a jej predstavitelia sú pripravení naplniť víziu budúcnosti

- sústavnou prácou samosprávy na zlepšovaní kvality života obyvateľov mesta v oblasti služieb a infraštruktúry,
- **vytváraním podmienok pre vznik a udržanie pracovných príležitostí,**
- kladením dôrazu na aktívnu občiansku spoločnosť a spoluprácu,
- zavádzaním moderných technológií do života v obci,
- ako aj šetrným využívaním prírodných zdrojov a aktívnou ochranou hodnôt územia.

Za prioritu je považovaná oblasť pracovných príležitostí.

Členovia pracovnej skupiny Východná

- Mgr. Pavel Krupa, starosta obce,
- Stanislav Poljak, zástupca starostu,
- Peter Pelach, PD Východná,
- Juraj Halahija, PSBU Východná.

Návrh a-SPRO bol prerokovaný a schválený v obecnom zastupiteľstve dňa .....
(Uznesenie č. ....).

SWOT analýza Východnej

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> veľký potenciál tradičného ľudového umenia a jeho prezentácie najvýznamnejší celoslovenský folklórny festival s medzinárodnou účasťou na našom území, veľký a malý amfiteáter, vyhliadková veža „Májka“ tradičná historická zástavba, kolorit a ráz obce životné prostredie bez významných negatívnych vplyvov vhodné pre rozvoj bývania a rekreačných aktivít, čistota ovzdušia prírodné krajinnno-estetické danosti sídla ekologické danosti katastrálneho územia dostupnosť k strediskám cestovného ruchu vo Vysokých a Nízkych Tatrách, k mestám L. Mikuláš, Poprad príslušnosť do územia Euroregiónu Tatry dokončená čiastočná plynofikácia obec je odkanalizovaná vybavenosť inžinierskymi sieťami Základná škola so špeciálnymi triedami a s materskou školou Zdravotnícke stredisko s pediatrom, všeob. lekárom, stomatológom a lekárňou potenciál rozvoja bývania, rekreácie, športu, turistiky, agroturistiky blízkosť diaľničného prepojenia zavedený systém separácie odpadov 	<ul style="list-style-type: none"> okrajová poloha na okraji rozvojovej osi prvého stupňa ochranné pásmo I. a II. stupňa – obmedzenia v rozvoji obce (stavebné, investičné, poľnohospodárske zámery) tradičný kolorit a ráz obce sa riadi pravidlami pamiatkového úradu nízky počet existujúcich podnikateľských subjektov a zamestnávateľov izolovanosť viacerých osád na území obce vyššia miera nezamestnanosti a menší záujem nezamestnaných o skutočné riešenie vlastných problémov drsné klimatické podmienky nízky podiel ornej pôdy a nízka intenzita poľnohospodárskej výroby obmedzené možnosti financovania aktivít z vlastných zdrojov obce rómske komunity v obci malý záujem o účasť v činnosti občianskych združení chýba sociálna infraštruktúra chýba športová infraštruktúra pri ZŠ zastaralé ihriská (detské, multifunkčné) a plochy (ľadová, tenisová) konformita a tradicionalita myslenia populácie ovplyvnená aj historickým povedomím a vzdelanostnou úrovňou geografická uzavretosť časti populácie negativistický prístup k zmenám a ich lídrom nedostatočné a neefektívne nakladanie s odpadmi
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> využitie externých finančných zdrojov možnosti nového programového obdobia EÚ, nové výzvy, dotačné programy prístup k verejným informáciám – verejnému informačnému systému aktivovanie mladých vo veciach verejných spolupráca subjektov v území 	<ul style="list-style-type: none"> možné ďalšie zvýšenie nezamestnanosti v obci ako zo širších dôvodov, tak aj pre problémy miestnych zamestnávateľov nedostatočné obecné finančné zdroje politická klíma negatívne demografické trendy neochota pri vysporiadaní pozemkov negatívne dôsledky globalizácie

Špecifický cieľ 1	Zlepšiť základnú vybavenosť a služby v obci
Opatrenie 1.1 Opatrenie 1.2 Opatrenie 1.3	Podporiť rozvoj bývania Dobudovať dopravnú a technickú infraštruktúru v obci Zvýšiť bezpečnosť a skvalitniť sociálnu a občiansku vybavenosť
Kľúčové potreby Východnej v oblasti základnej vybavenosti a služieb	<i>Zastaviť demografický pokles (udržať nad 2000 obyvateľov), zachovať školu v obci, vytvoriť príjemné podmienky pre život, pekné a príťažlivé prostredie (revitalizácia centra, obnova historických budov), využiť existujúce budovy v centre na bývanie, pritiahnúť mladých ľudí.</i>
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Dobrý a spolupracujúci poslaneaný zbor ochotný zapájať sa do zveľaďovania obce, personálne dobre vybavený úrad, pracovníci s potrebnými organizačnými zručnosťami, dobrá finančná kondícia obce, existencia obecného podniku verejnoprospešných služieb so širokou škálou služieb poskytovaných občanom.</i>
Aktivity pre opatrenia 1.1 – 1.3	
1.1 Príprava územia pre IBV a výstavbu BD <ul style="list-style-type: none"> Príprava infraštruktúry a inžinierskych sietí pre IBV (2023-2030) Výstavba bytového domu 1.2 Výstavba a rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry <ul style="list-style-type: none"> Cesta Svarín-Čierny Váh (5km) Parkovacie plochy pri amfiteátri, stravovacie centrum Obnova a rekonštrukcia miestnych komunikácií Obnova a budovanie nových chodníkov Obnova a budovanie parkovísk Zriadenie nabíjačky na elektromobily a elektrobicykle pri amfiteátri 1.3 Budovanie IKT sietí, inteligentné fungovanie zariadení, zvyšovanie bezpečnosti, ochrany a prevencie, zlepšenie technického stavu a vybavenia DHZ <ul style="list-style-type: none"> Obnova a doplnenie kamerového systému Obnova a technické vybavenie VPS Káblová televízia, satelit, internet, zavedenie optických káblov Výstavba a modernizácia zariadení sociálnej a občianskej vybavenosti <ul style="list-style-type: none"> Vybudovanie inkluzívneho detského ihriska Vybudovanie športovo - relaxačného centra v obci Vybudovanie bežeckého okruhu a doskočiska v areáli ZŠ (2023-2026) Rekonštrukcia a revitalizácia záhrady ZŠ Revitalizácia centra obce a obnova historických budov v obci – aj na bývanie Rekonštrukcia a modernizácia amfiteátra (2030) Zabezpečenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti <ul style="list-style-type: none"> Zriadenie centra opatrovateľskej služby a chránené bývanie pre seniorov, poskytovanie opatrovateľskej služby Poskytovanie služieb občanom obecným podnikom VPS: pílenie dreva, kosenie, poľnohospodárske činnosti (priebežne) 	Investor/partner <ul style="list-style-type: none"> Obec Žilinský samosprávny kraj Cirkev SWAN T-com VPS Súkromní investori Súkromní podnikatelia
Predpokladané finančné zdroje	<i>vlastné zdroje obce, dotácia na základe Uznesenia Vlády SR, európske fondy, štátny rozpočet</i>

Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 1			
<i>Ukazovateľ</i>	<i>Merná jednotka</i>	<i>Počiatočné hodnoty</i>	<i>Dosiahnuté hodnoty</i>
<ul style="list-style-type: none"> Počet zrealizovaných projektov rozvoja bývania Počet zrealizovaných projektov dopravnej a technickej infraštruktúry Počet zrealizovaných projektov sociálnej a občianskej vybavenosti/ sociálnej a zdravotnej starostlivosti Počet zrealizovaných projektov IKT, bezpečnosti, ochrany a vybavenia DHZ 	<ul style="list-style-type: none"> projekt 	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie	

Špecifický cieľ 2	Zvýšiť zamestnanosť a zlepšiť podmienky pre podnikanie
Opatrenie 2.1 Opatrenie 2.2	Vytvoriť podmienky pre zvýšenie zamestnanosti a rozvoj podnikania v obci Posilniť marketing obce a regiónu
Kľúčové potreby Východnej v oblasti práce a podnikania	Vytvoriť podmienky pre zamestnanosť ľudí v obci (aby neodchádzali za prácou), pracovné príležitosti pre občanov s nízkou vzdelanostnou úrovňou a dlhodobo nezamestnaných. Viac využiť tradíciu FF pre rozvoj pracovných príležitostí a marketing obce (organizácia podujatia vyžaduje množstvo príprav a energie). Prelomiť bariéry v rozvoji živnostenského podnikania a zlepšiť podnikateľského ducha v obci. Vytvoriť podmienky pre vzdelávanie a získavanie potrebných pracovných zručností na zvýšenie zamestnanosti.
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	Východná ako známa značka spájaná s folklórnym festivalom medzinárodného významu, jediný festival národného charakteru podporovaný štátom, ľudia ho považujú za sviatok, dedičstvo, vážia si ho. Existencia podniku verejnoprospešných služieb, ktorý pomáha drobným roľníkom poskytovaním techniky a službami. Živá poľnohospodárska tradícia vedie obyvateľov k spolupráci a vzájomnej pomoci.

Aktivity pre opatrenia 2.1 – 2.2		Investor/partner	
<div>2.1</div> <div>Podpora tradičného hospodárenia a remesiel</div> <div><ul style="list-style-type: none"> Organizovanie predajných trhov (vianočné trhy) - rezbári, ženy zaoberajúce sa výrobou krojov, vyšívaním, háčkovaním, kníhviazačstvom, výrobou kobercov, a i. Podpora kurzov pre výrobcov so živnosťou (1.000€/rok) </div> <div>Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obciach</div> <div><ul style="list-style-type: none"> Sprístupnenie a vybudovanie infraštruktúry pre cestovný ruch - prečerpávací elektrárň Čierny Váh, parkovisko, reštaurácia Dobudovanie infraštruktúry pri amfiteátri - stravovacie centrum Podpora rekonštrukcií dreveníc vo vlastníctve občanov – grantová schéma na zachovanie architektonického dedičstva Obnova starých studní a vyznačenie ich umiestnenia s pôvodným miestnym názvom - Muránka, Farská </div> <div>Podpora nových podnikateľských aktivít</div> <div><ul style="list-style-type: none"> Príprava infraštruktúry a inžinierskych sietí pre priemyselný park zameraný na ľahký priemysel, 1-2 výrobné haly, zamestnanie nízkovzdelených skupín (dopravné napojenie, komunikácie, inžinierske siete) Podpora malých SHR a živnostníkov </div> <div>Podpora podnikania v poľnohospodárstve a lesníctve</div> <div><ul style="list-style-type: none"> Oprava komunikácií slúžiacich na poľnohospodársku výrobu Podpora rozvoja malovýroby, poľnohospodárstva, podpora predaja z dvora aj poľovníckych produktov Sprístupnenie lokality Zámčisko a mlyn – chaty, malá vodná elektrárň Cesta na Svarín a Čierny Váh Obnova rybníkov pri železničnej stanici – Stredisko genofondu rýb ŠL Tanap </div>		<div>Dobrá Východná</div> <div>ENEL</div> <div>Komunitná</div> <div>nadácia Liptov</div> <div>PD Východná</div> <div>PZ Grúň</div> <div>PZ Kamenistá</div> <div>ŠL Tanap</div> <div>PD Východná</div> <div>SHR</div> <div>Živnostníci</div> <div>Súkromný sektor</div>	
<div>2.2</div> <div>Podpora prezentačných a propagačných aktivít obce</div> <div><ul style="list-style-type: none"> Vydávanie malých propagačných predmetov – pohľadnice, odznaky, magnetky, kľúčenky (1.000€/rok) </div> <div>Budovanie informačno-náučných turistických trás</div> <div><ul style="list-style-type: none"> Historický/náučný chodník po Zámčisko s informačnými tabuľami </div>			
Predpokladané finančné zdroje	vlastné zdroje investorov a obce, európske fondy		
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 2			
Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočné hodnoty	Dosiahnuté hodnoty
<ul style="list-style-type: none"> Počet zrealizovaných projektov zameraných na tradičné hospodárenie a remeslá Počet zrealizovaných projektov zameraných na budovanie infraštruktúry CR Počet zrealizovaných projektov zameraných na nové podnikateľské aktivity Počet zrealizovaných projektov zameraných na podnikanie v poľnohospodárstve a lesníctve Počet zrealizovaných projektov zameraných na prezentáciu a propagáciu obce Počet zrealizovaných projektov zameraných na budovanie informačno-náučných trás	<ul style="list-style-type: none"> projekt	0	

Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie
---------------	---	--------------------

Špecifický cieľ 3	Podporiť rozvoj občianskej spoločnosti		
Opatrenie 3.1	Zlepšiť kvalitu spoločenského života v obci a podporovať aktivity pre využitie voľného času		
Opatrenie 3.2	Zlepšiť znalosť územia a posilniť pocit hrdosti na obec/región		
Opatrenie 3.3	Podporiť spoluprácu na všetkých úrovniach v obci aj mimo nej		
Opatrenie 3.4	Zlepšiť medziľudské vzťahy		
Kľúčové potreby Východnej v oblasti občianskej spoločnosti	Zvýšiť záujem ľudí o veci verejné, kompenzovať tlak informatizácie kvalitným spoločenským životom a aktivitami spolkov, zlepšiť životné podmienky sociálne slabých skupín obyvateľov a začleniť ich do spoločnosti.		
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	Rozvíjanie kultúry spolupráce a tolerantného spolunažívania.		
Aktivity pre opatrenia 3.1 – 3.4		Investor/partner	
3.1 Zvyšovanie informovanosti o živote v obciach		Dobrá Východná Cykloparobok FS Kriváň (1913) SZPB Matica slovenská Zväz drobnochovateľov SHR, maloroľníci DHZ cirkevné spevokoly Jednota dôchodcov TJ (futbal, beh, motokros, stolný tenis)	
<ul style="list-style-type: none"> Obecný spravodaj (6.000€/ročne) Opätovné zavedenie vysielania obecnej televízie – okrem poskytovania informácií zo života obce bude ponúkať aj informácie o obchodoch, autobusoch, ordinačných hodinách lekárov apod. (6.000€/ročne) Internet a sociálne siete			
Podpora organizovania kultúrnych, športových a iných podujatí			
<ul style="list-style-type: none"> Podpora pri organizovaní tradičných podujatí: FFV, Ovenálie, Podtatranská 15, SNP, futbalové turnaje, stolnotenisové turnaje, motokros, bežecké lyžovanie, koncerty, kurzy tanca, kosecké kurzy Oživenie amfiteátra pre celoročné využívanie			
Podpora fungovania spoločenských organizácií na úrovni obce			
<ul style="list-style-type: none"> Pomoc pri obnovení činnosti DHZ v oblasti práce s deťmi a mládežou a ďalších organizácií (15.000€/ročne)			
3.4 Rozvíjanie svojpomoci a dobrovoľníctva			
<ul style="list-style-type: none"> Zapojenie zahraničných študentov prostredníctvom programu ERASMUS do skrášľovania amfiteátra (500€/ročne)			
Menšiny, rovnosť príležitostí, tolerancia voči inakosti			
<ul style="list-style-type: none"> Podpora rozvoja kultúry Rómov			
Predpokladané finančné zdroje	obec, európske fondy, Komunitná nadácia Liptov, sponzori		
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 3			
Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočné hodnoty	Dosiahnuté hodnoty

4.5.22 Východná

<ul style="list-style-type: none"> Počet podporených spoločenských organizácií z verejných zdrojov Celková výška verejných výdavkov vynaložených na podporu spoločenských organizácií Počet zrealizovaných projektov kultúrnych, športových a spoločenských podujatí Počet zrealizovaných projektov zameraných na zvyšovanie informovanosti o živote v obci Počet zrealizovaných projektov zameraných na zlepšovanie medziľudských vzťahov 	<ul style="list-style-type: none"> organizácia tis. € projekt 	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie	

Špecifický cieľ 4	Podporiť ochranu životného prostredia a udržateľné využívanie zdrojov
Opatrenie 4.1	Zvýšiť mieru zhodnocovania odpadov a likvidácie čiernych skládok
Opatrenie 4.2	Znížiť riziko negatívnych dôsledkov prírodných katastrof a katastrofických udalostí
Opatrenie 4.3	Zavedenie postupov pre zvýšenie ochrany krajiny a krajinotvorby
Kľúčové potreby Východnej v oblasti životného prostredia	Zvýšenie účinnosti separácie TKO, prevencia pred povodňami a požiarimi. Zlepšiť starostlivosť o vodné toky, lúky a pasienky.
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	Zníženie objemu a ceny vyvázaného odpadu. Spolupráca s PD pri zlepšovaní kvality životného prostredia. Získanie externých finančných zdrojov.
Aktivity pre opatrenia 4.1 – 4.3	Investor/partner
4.1 Budovanie systému separovania odpadu, zberných dvorov a spoločných kompostovnísk, zavádzanie princípov obehového hospodárstva	• DHZ • Slovenský vodohospodársky podnik • Povodie Váhu • Urbár Východná • PD Východná • Urbár Hybe • Obec Hybe
• Zlepšenie nakladania s odpadmi – zavedenie množstevného zberu (váha na váženie odpadov)	
• Dobudovanie zberného dvora	
• Modernizácia skládky a zberného dvora	
• Lisovanie zeleného odpadu na brikety, hala, technológia	
4.2 Posilnenie vodozádržnej funkcie tokov, výstavba protizáplavových zariadení a protipožiarnej nádrže	
• Vybudovanie protipožiarnej nádrže pri amfiteátri	
• Posilnenie vodozádržnej funkcie Bodrogu	
Protipožiarne opatrenia	
• Vybudovanie protipožiarnej prístupových lesných ciest	
4.3 Zníženie energetickej náročnosti budov a zariadení, inovačné prístupy, udržateľnosť	
• Využitie fotovoltaiiky a tepelných čerpadiel vo verejných budovách – energetická sebestačnosť verejných budov	

4.5.22 Východná

Starostlivosť o vodné toky a vodné prvky <ul style="list-style-type: none"> Úprava toku Východnianky a jej čistenie Tiesňava Hybice Zlepšovanie kvality životného prostredia v obciach <ul style="list-style-type: none"> Revitalizácia kravína a odstránenie obťažovania obyvateľov zápachom Starostlivosť o lúky a pasienky				
Predpokladané finančné zdroje	<i>štátny rozpočet, európske fondy, súkromné zdroje, rozpočet obce</i>			
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 4				
Ukazovateľ		Merná jednotka	Počiatočné hodnoty	Dosiahnuté hodnoty
<ul style="list-style-type: none"> Počet zrealizovaných projektov zameraných na zvýšenie miery zhodnocovania odpadov a likvidácie čiernych skládok Počet zrealizovaných projektov zameraných na protizáplavové a protipožiarne opatrenia Počet zrealizovaných projektov zameraných na zlepšenie kvality životného prostredia, ochrany krajiny a krajinotvorby		<ul style="list-style-type: none"> projekt	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie		